

VODNIK ZA VKLJUČUJOČE PROSTORE SODELA

Smernice za vzpostavitev in krepitev „vključujočih
prostorov sodela“ (Inclusive Coworking Spaces - ICS)

Co-funded by
the European Union

**ZNANJE NA POTI
(RES-MOVE)
Marec 2025**

RES-MOVE PROJEKTNO PARTNERSTVO

Academy of Entrepreneurship - AKEP (GR)

Centro Studi di Politica Internazionale - CeSPI (IT)

Refugees Welcome Italia - RWI (IT)

Glocal Factory (IT)

SYNTHESIS Center for Research and Education (CY)

Fundación MUSOL (ES)

BEST Institut für berufsbezogene Weiterbildung und
Personaltraining (AT)

Migrafrica (DE)

Stichting Netwerkpro (NL)

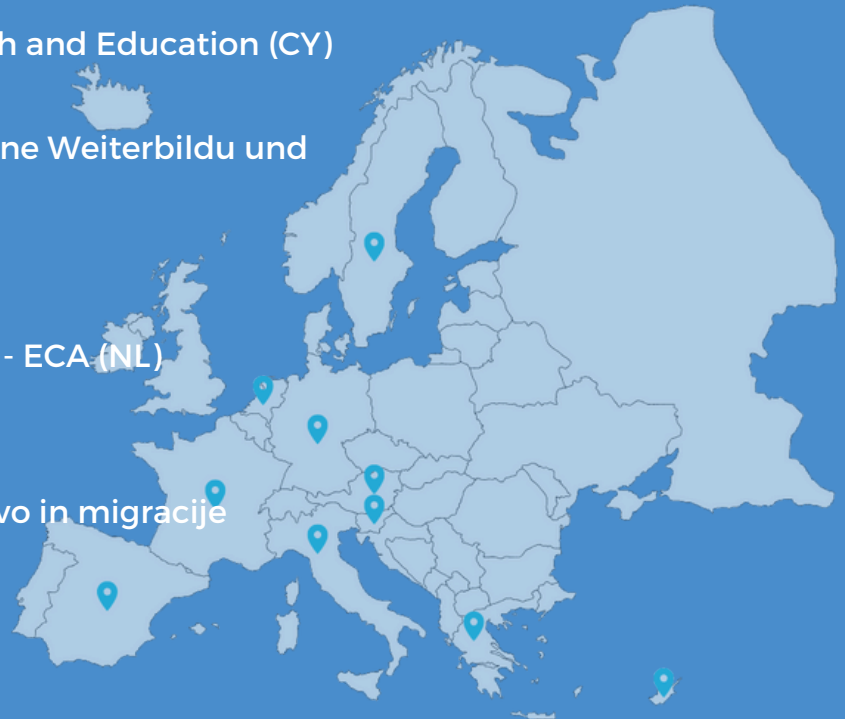
European Coworkin Assembly - ECA (NL)

PLACE Network (FR)

Malmö Ideella (SE)

Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije

ZRC SAZU (SI)

Vse gradivo je na voljo na spletni strani projekta www.resmove.eu.

Publikacija je objavljena v okviru projekta Znanje na poti - RES-MOVE. Projekt sofinancira Evropska komisija (Sklad za azil, migracije in vključevanje). Podpora Evropske komisije pri pripravi te publikacije ne pomeni podpore vsebini, ki odraža le stališča avtorjev, in Komisija ne more biti odgovorna za kakršno koli uporabo informacij, ki jih ta publikacija vsebuje.

Co-funded by
the European Union

Številka projekta: 101140906 – RES-MOVE – AMIF-2023-TF2-AG-CALL

KAZALO

Predgovor

4

1. DEL: Uvod v vključevanje

5

Kaj je vključevanje?

5

Kaj so „vključujoči prostori sodelovanja in sodela“?

6

2. DEL : Smernice za krepitev ali vzpostavitev vključujočih prostorov sodela

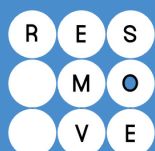
7

3. DEL: Kako lahko RES-MOVE pomaga?

15

Kako se pridružiti pobudi RES-MOVE?

16

PREDGOVOR

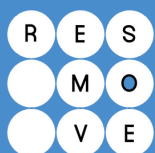
Projekt RES-MOVE si prizadeva sprostiti potencial prostorov sodelovanja in sodela kot središč za vključevanje migrantskih skupnosti. Pobuda, ki jo financira Sklad EU za azil, migracije in vključevanje (AMIF), obravnava naraščajoči pojav različnih prostorov sodelovanja - prostorov sodela (co-working), fab labov, ustvarjalnih prostorov (makerspace) in podobnih okolij -, ki so vse bolj prepoznani kot inovativne platforme za spodbujanje socialnega in gospodarskega vključevanja. Projekt vključuje 13 organizacij in institucij iz 10 držav EU.

Vključevanje migrantov je kompleksen izziv. Migranti se pri vključevanju pogosto soočajo z nepremostljivimi ovirami, kot so jezikovne omejitve, kulturne razlike in omejen dostop do poklicnih omrežij, kar lahko ovira njihovo vključevanje v lokalna gospodarstva in skupnosti. Prostori sodelovanja in sodela pa ponujajo edinstveno priložnost za ublažitev teh ovir. Zagotavljajo dostopne poti za vključevanje delovne sile, zlasti za ciljne migrantske skupine, kot so samostojni podjetniki, obrtniki, start up podjetniki in intelektualni delavci, vključno z raziskovalci, učitelji in kulturnimi mediatorji. Ta okolja sodelovanja niso le izraz družbene odgovornosti, temveč tudi sredstva za uveljavitev različnih talentov in perspektiv, ki jih migranti prinašajo v evropske skupnosti.

Pričujoče smernice temeljijo na dveh obsežnih raziskavah, ki so bile izvedene v okviru projekta RES-MOVE. Potencial teh prostorov kot sredstev za podporo migrantom in marginaliziranim skupinam, vključno z ženskami in LGBTQ+ skupnostmi, je bil najprej raziskan s študijo literature z naslovom „Collaborative and Coworking Spaces: A Perspective on Inclusivity“. Poznejša terenska raziskava, ki je bila izvedena na 11 projektnih teritorijih v Evropi, je z intervjuji z migranti in predstavniki prostorov sodela zagotovila dragocena spoznanja za oblikovanje pričujočih smernic. Cilj terenske raziskave je bil razumeti dojemanje vključenosti s strani deležnikov, opredeliti izzive in odkriti priložnosti za sodelovanje med različnimi skupnostmi ter prostori sodela.

Ugotovitve obeh raziskav so podlaga za smernice, ki so namenjene zainteresiranim posameznikom in organizacijam po vsej Evropi - od lokalnih oblasti in oblikovalcev politik do upravljalcev različnih prostorov sodelovanja in sodela. Cilj smernic je zagotoviti izvedljive strategije, ki spodbujajo vključevanje, ustvarjajo enakopravne priložnosti in spodbujajo inovativne poti do socialnega in gospodarskega vključevanja.

Sodelovanje ne pozna meja.

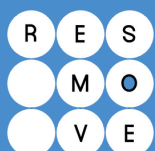

KAJ JE VKLJUČEVANJE?

Vključevanje v praksi pomeni odpravljanje ovir, ki preprečujejo participacijo, odpravljanje neenakosti in aktivno ustvarjanje priložnosti za manj zastopane skupine. Gre za priznavanje in vrednotenje edinstvenih prispevkov vsakega posameznika ter zagotavljanje, da se ta počuti videnega, slišane in spoštovanega. Za marginalizirane skupine, zlasti migrantke, so za vključevanje potrebna usmerjena prizadevanja za reševanje posebnih izzivov. Migrantke se v primerjavi s svojimi moškimi vrstniki pogosto soočajo z dodatnimi ovirami pri vključevanju, vključno z večjim tveganjem, da vstopijo v zaposlitve, ki so nižje od njihove stopnje izobrazbe in pridobljenih znanj.

Vključevanje je več kot le beseda enodnevnica - je temeljno načelo, ki spodbuja napredek, inovacije in harmonijo v današnjem medsebojno povezanem svetu. Vključevanje v svojem bistvu zagotavlja, da vsak posameznik, ne glede na svoje poreklo, sposobnosti ali okoliščine, dobi glas, prostor in priložnost za uspeh. Vključevanje presega zgolj upoštevanje predpisov ali izpolnjevanje minimalnih kriterijev. Je strateška prednost, ki spodbuja inovacije, izboljšuje sprejemanje odločitev in spodbuja rast.

PRAKTIČNO VKLJUČEVANJE POMENI MERLJIVE REZULTATE

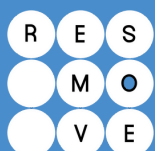
Kaj so “vključujoči prostori sodelovanja in sodela”?

Z leti je gibanje prostorov sodela preseglo svoj prvotni cilj zagotavljanja prožnih oblik skupne rabe pisarniških kapacitet. Z razvojem hekerskih prostorov, ustvarjalnih prostorov in fab labov se je koncept skupnih prostorov za delo in izmenjavo znanj nadgradil, zaradi česar se je poleg tradicionalne oznake “sodelo” (“coworking”) pojavila tudi oznaka “sodelovalni” (“collaborative”). Zaradi novih oblik souporabe prostorov so prostori sodelovanja in sodela postali živahna središča skupnosti in inovacij.

Prostori, namenjeni souporabi, ki temeljijo na ideji sodelovanja in kolektivnega dela, so najboljši zgled gradnje skupnosti. Za nekatere prostore sodelovanja in sodela širjenje meja njihovih skupnosti in spodbujanje družbenih inovacij ni zgolj rezultat, temveč temeljno poslanstvo. V teh primerih lahko govorimo o vključujočih prostorih sodelovanja in sodela - delovnih prostorih, ki dejavno spodbujajo raznolikost, dostopnost in pripadnost. Ti prostori spodbujajo enakost z vključujočo zasnovo, spoštljivim sodelovanjem in politikami, usmerjenimi proti diskriminaciji, ter zagotavljajo podporno okolje za različne skupine prebivalstva, vključno z marginaliziranimi skupnostmi.

Slovar prostorov sodelovanja in sodela:

- **Tradicionalni prostori sodela:** najemne pisarne z mizami, sejnimi sobami in prostori za dogodke, ki so včasih del mednarodnih omrežij.
- **Ustvarjalni prostori (maker space) & fab labi:** ustvarjalna središča v šolah, knjižnicah ali zasebnih prostorih, ki ponujajo orodja za delavnice in praktične projekte.
- **Prostori socialnih inovacij in skupnostni prostori** - prostori, pogosto opremljeni s kavarnami, in prostori za sestanke, ki običajno podpirajo marginalizirane družbene skupine, kot so migranti, LGBTQ+ ali etnične manjšine.

SMERNICE ZA KREPITEV ALI VZPOSTAVITEV VKLJUČUJOČIH PROSTOROV SODELA

1. Vzpostavite VKLJUČUJOČE VODENJE

Občutek vključenosti se začne že ob prvi interakciji med potencialnimi uporabniki in zaposlenimi, prostovoljci ali člani prostora sodela. Da bi vaš prostor postal prijazen prostor za vse - ne glede na okoliščine osebe - je bistveno, da tisti, ki predstavljajo organizacijo, razumejo pomen kulturne občutljivosti in sprejemanja raznolikosti.

Eden od ključnih vidikov spodbujanja vključevanja je izogibanje oznakam, kot sta "begunec" ali "migrant", in namesto tega prepoznavanje novih potencialnih članov kot enakovrednih ter cenjenje njihovih edinstvenih izkušenj in perspektiv. To miselnost je mogoče gojiti z usposabljanji, delavnicami in odprtim pogovorom, ki spodbuja izmenjavo izkušenj in medsebojno razumevanje.

2. Ustvarite VARNE in VKLJUČUJOČE PROSTORE

Vključujoči prostori sodelovanja in sodela morajo upoštevati različne potrebe svojih članov. Za spodbujanje družinam prijaznega okolja razmislite o vzpostavitvi otrokom prijaznih mest, kot so otroške igralnice ali igrala, in ponudite varstvo otrok med delavnicami ter dogodki. Potrebe migrantk so še posebej pereče, saj se v primerjavi z drugimi skupinami migrantov v EU srečujejo z največjimi ovirami pri zaposlovanju.

Čeprav sta sodelovanje in timsko delo temeljnega pomena za vključujoče prostore sodela, je prav tako pomembno zagotoviti mirne kotičke za individualno delo.

Pri spodbujanju vključevanja je pomembno, da jasno pokažete svojo zavezanost. Vključujoči znaki in nalepke - na primer „Atene za vse“ - lahko učinkovito posredujejo sporočilo odprtosti in vključujoče pripadnosti. Če želite še bolj okrepiti občutek vključenosti, oblikujte svoj prostore z živahnimi barvami in odprto razporeditvijo notranjosti, ki spodbuja interakcijo, hkrati pa zagotavlja toplo in prijazno vzdušje.

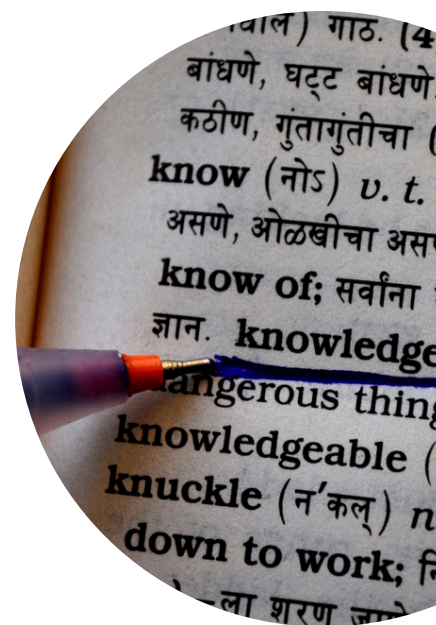
3. Razvijte PREPOZNAVO SPRETNOSTI, ZNANJ, KVALIFIKACIJ in IDEJ

Številni migranti delajo na podcenjenih delovnih mestih. Za spodbujanje vključujoče družbe je treba izvajati ocenjevanje, ki upošteva tako formalna kot neformalna znanja in spretnosti.

Usmerjanje v postopke ocenjevanja in zaposlovanja je lahko zaradi jezikovnih ovir težavno. Zagotavljanje večjezičnih virov lahko pomaga pri pojasnjevanju teh postopkov.

Vključevanje ni enkratno prizadevanje. Prostori sodelovanja in sodela morajo spodbujati stalno vključevanje ter preseči izolirane in sporadične pobude. Delavnice, učenje za poklicni razvoj in mentorski programi lahko pomagajo migrantom pri usklajevanju njihovih znanj in spretnosti s trenutnimi tržnimi zahtevami. Organizacije lahko celo zagotovijo neformalna potrdila ali, če je mogoče, uradna potrdila o opravljenih delavnicah in programih ter tako zagotovijo dragoceno priznanje znanj in spretnosti.

Prava vključenost presega enkratno ocenjevanje. Prepoznavanje spretnosti se sčasoma razvije s sodelovanjem v lokalnih pobudah, prostovoljnim delom in vključenostjo v poklicne mreže. Spodbujanje migrantov, da prispevajo svoje strokovno znanje, krepi njihov poklicni položaj in ter s tem celotno skupnost.

4. Razvijte VKLJUČUJOČE MENTORSKE PROGRAME

Programi vključujočega mentorstva imajo ključno vlogo pri opolnomočenju migrantov. Celovit program lahko obravnava specifične potrebe z različnimi oblikami jezikovnega usposabljanja, poklicnega usposabljanja in ustvarjalnih delavnic, s čimer se zagotovi, da udeleženci pridobijo tako praktična kot tehnična znanja in spretnosti. Osnovni elementi vključujočega mentorstva lahko vsebujejo:

- Uvodne delavnice o zaposlovanju: pomoč pri iskanju zaposlitve, učenje poklicnega jezika, pisanje življenjepisa, izobraževanje na temo tehnik razgovora in delovnopravne zakonodaje.
- Vrstniško mentorstvo in sistem prijateljev: nudenje podpore, ki temelji na sorodnih znanjih in izkušnjah, izvajanje programov celostne podpore, zlasti za migrantke, ki usklajujejo poklicne in družinske obveznosti.
- Strokovno vključevanje: vključevanje strokovnjakov iz različnih panog, ki zagotavljajo tehnično znanje, poklicno svetovanje in priložnosti za mreženje.

5. Ustvarite DIALOG Z RELEVANTIMI DELEŽNIKI

Da bi izboljšali vključujoče prakse, je treba ustanoviti ali se pridružiti deležniškim skupinam, ki združujejo različne akterje. Te mreže imajo ključno vlogo pri spodbujanju sodelovanja, izmenjavi znanja in ustvarjanju priložnosti za posameznike, zlasti za osebe s priseljenko izkušnjo.

Močna partnerstva med nevladnimi organizacijami, državnimi in lokalnimi organi, posamezniki in potencialnimi delodajalci so ključna za vzpostavitev učinkovitih podpornih sistemov. S sodelovanjem lahko te zainteresirane strani razvijejo politike in pobude, ki spodbujajo socialno in gospodarsko vključenost.

Prednostna naloga bi morala biti tudi prizadevanja za zagovorništvo, ki bi lokalne oblasti spodbujala k izvajanju in podpiranju politik vključevanja, ki ustvarjajo bolj solidarno družbo. Javni dogodki in razprave so bistvenega pomena za ozaveščanje in spodbujanje socialne kohezije. Ustvarjanje prostorov za dialog in odprto povezovanje omogoča boljše razumevanje in sodelovanje, kar krepi vključujoče skupnosti.

6. Razvijte STRATEŠKE TRENINGE za SODELAVCE MIGRANTE

Razvijte strateške programe usposabljanja za migrantske sodelavce in jim zagotovite, da bodo aktivno vključeni ne le kot uporabniki storitev, temveč tudi kot soustvarjalci vaše skupnosti. Usposabljanje mora migrante opremiti z veščinami, znanjem in priložnostmi za polno sodelovanje ter spodbujati njihovo vključenost v okviru skupnostnih prostorov in organizacije.

Oblikovanje vključujoče skupnosti sodela pomeni vključevanje migrantov kot enakopravnih članov v organizacijo in izvajanje dejavnosti. Z usposabljanji za organizacijske in vodstvene naloge za posameznike s priseljsko izkušnjo boste povečali splošni potencial in vpliv skupnostnega prostora v vašem kraju.

7. Ustvarite ENAKE MOŽNOSTI

Za spodbujanje vključenosti je treba ustvariti enake možnosti za vse člane skupnosti prostorov sodela. To je mogoče doseči z zagotavljanjem enakopravnega dostopa do delovnega prostora, dogodkov za mreženje, usposabljanj in priložnosti za predstavitev lastnih idej.

Dnevi odprtih vrat in skupnostni dogodki so ključnega pomena pri sprejemanju novih članov, spodbujanju sodelovanja in krepitvi povezav znotraj organizacije. Prilagodljivi cenovni modeli in sistem bonov lahko pripomorejo k večji dostopnosti prostorov za delo za različne posameznike, vključno z migranti in tistimi z omejenimi finančnimi sredstvi. Poleg tega je mogoče s pridobivanjem ciljnega projektnega financiranja zagotoviti sredstva za pobude, ki spodbujajo sodelovanje, razvoj znanj in spretnosti ter dolgoročni razvoj v skupnosti.

8. Spodbujate RAZNOLIKOST V ZAPOSLOVANJU

Spodbujate raznolikost v zaposlovanju s sodelovanjem z interesnimi skupinami, vključno z javnimi in zasebnimi subjekti. Aktivno zaposlovanje oseb iz migrantskih okolij povečuje zastopanost, spodbuja vključevanje in krepi raznolikost na delovnem mestu.

Pri vključevanju migrantov v usposabljanja in deležniške mreže poskrbite, da ne gre le za enkratne dogodke. Spodbujanje dolgoročnega zaposlovanja migrantov v okviru vaše organizacije ali mreže nevladnih organizacij, delodajalcev in lokalnih in državnih oblasti zagotavlja možnosti enakopravnega sodelovanja in uspešno vključevanje v lokalno skupnost.

KAKO LAHKO RES-MOVE POMAGA?

Projekt RES-MOVE je namenjen povečanju vključenosti migrantov v prostore sodela in krepitvi sodelovanja med deležniki preko izvedbe ključnih pobud:

- objava raziskave literature in terenske raziskave o vključujočih prostorih sodelovanja in sodela v Evropi ter zagotavljanje javne dostopnosti ugotovitev,
- krepitev lokalnih organizacijskih mrež s povezovanjem deležnikov in spodbujanjem sodelovanja,
- zagotavljanje usposabljanj na področju medkulturne komunikacije in enakopravnega vključevanja za vodje prostorov sodela,
- krepitev možnosti za vključujoče pobude in storitve, kot so programi mentorstva, jezikovna podpora, strokovno usposabljanje in kulturna orientacija,
- podpora za izvedbo usposabljanj za osebje prostorov sodelovanja in sodela, ki se osredotočajo na vključevanje, boj proti rasizmu, medkulturno komunikacijo in strpno reševanje konfliktov,
- izboljšanje infrastrukture in virov za širitev obstoječih dejavnosti na področju družbenega in ekonomskega vključevanja migrantskih skupnosti,
- izvajanje zagovorništva na področju trajnostnega financiranja na področju izvajanja programov vključevanje migrantov,
- zagotavljanje digitalnih rešitev za vzpostavitev mreže vključujočih prostorov sodelovanja in sodela.

Kako se pridružiti pobudi RES-MOVE?

Prostori sodelovanja in sodela, ki želijo izboljšati svoje vključujoče prakse, se lahko vključijo v dejavnosti RES-MOVE in sodelujejo z lokalnimi partnerji projekta. Če upravljate prostor za sodelo, imate možnost, da se prijavite na naš razpis za podporo lokalnim pilotnim pobudam za izvajanje programov vključevanja migrantske skupnosti v prostore sodela. Sodelovanje v pilotni pobudi vključuje podpis razvojnega sporazuma, ki omogoča dostop do podpore za izboljšanje praks vključevanja v pilotni fazi in po njej. Z izvajanjem vaše pilotne zamisli se lahko vaš prostor za sodelo uveljavi kot model dobre prakse in socialne inovacije.

V okviru projektnih dejavnosti bo RES-MOVE vzpostavil tudi transnacionalno mrežo vključujočih prostorov sodela, ki bo upravljavcem prostorov, nevladnim organizacijam in lokalnim institucijam omogočila nastanek in razvoj mednarodnih povezav.

RES-MOVE spodbuja vključujoče prostore za sodelo z zagotavljanjem pomoči, usposabljanj in podporo pri razvoju vključujočih politik. S pridružitvijo pobudi lahko vaš prostor za sodelo postane del dragocene mreže, prejme prilagojeno pomoč in prispeva k širšemu gibanju za solidarno vključevanje migrantske populacije v družbo. Skupaj lahko zgradimo bolj povezan in pravičnejši ekosistem sodela po vsej Evropi.

Pretekle publikacije partnerstva RES-MOVE so javno dostopne na uradni spletni strani.

Raziskava literature (EN)

Collaborative Spaces: A Perspective on Inclusivity

Terenska raziskava (EN)

Final Report for Field Research Survey Results

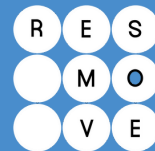

Co-funded by
the European Union

ZNANJE NA
POTI
(RES-MOVE)
March 2025

VODNIK ZA VKLJUČUJOČE PROSTORE SODELA

Smernice za vzpostavitev in krepitev
„vključujočih prostorov sodela“ (Inclusive
Coworking Spaces - ICS)

<https://www.resmove.eu>

resmove@akep.eu

